

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Năm, ngày 26/03/2026.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

BÀI 381: CHÂN THẬT CHỊU SỬA ĐỔI LÀ NGƯỜI CÓ THIỆN CĂN

Trong nhà Phật, có một loại người không chịu sửa lỗi, tiếng Phạn gọi họ là “*Nhất xiển đề*”, nghĩa là người không có thiện căn. Ngày trước, có người hỏi Hòa Thượng: “*Người như thế nào là người giác ngộ?*”. Hòa Thượng nói: “***Nói một cách dễ hiểu, người biết nhận ra lỗi và sửa lỗi là người giác ngộ***”. Người giác ngộ không phải là người thấy được cảnh giới kỳ lạ nào đó. Nếu chúng ta nhìn thấy cảnh giới nào đó nhưng hằng ngày vẫn phạm sai lầm thì chưa phải là người giác ngộ. Trước đây, tôi cũng tưởng rằng người chúng ta đặc biệt là người nhìn thấy một cảnh giới kỳ lạ nào đó. Trong nhà Phật, người có công phu là người có thể thay đổi, đối trị được tập khí xấu ác của chính mình. Chúng ta tu hành mà vẫn tham, sân, si, “*tự tư tự lợi*” thì chúng ta chưa phải là người có công phu.

Có những người giảng nói thao thao bất tuyệt nhưng hằng ngày họ vẫn phạm phải “*tham, sân, si, mạn*”. Đây là họ không chân thật tu hành mà chỉ mượn lời dạy của Phật để lừa gạt người khác. Việc này, chúng ta phải hết sức cẩn trọng! Hôm trước, tôi nghe nói, có nhiều người đi theo một vị tự xưng là Phật Bồ Tát tái sanh. Chỉ những người mê mờ mới không nhận ra chân tướng sự thật, nếu là một người tu hành chứng đắc thì hành vi của họ đoan nghiêm, cử chỉ, lời nói đều có sự kiểm soát. Có những người tu hành nhưng yêu cầu đệ tử phải mang tiền đến cho họ, nhiều người học Phật, niệm Phật nhiều năm vẫn tin theo những người này.

Hòa Thượng thường nói: “***Chúng sanh ngày nay thích nghe gạt không thích nghe khuyên***”. Ngày nay, những người nói dối, làm những việc hình thức bề ngoài thì nhiều người tin theo; người thật nói, làm thật thì rất ít người tin theo. Chúng ta nhìn vào những hành động cụ thể của một người thì sẽ biết lời khuyên của họ là thật hay giả. Người chân thật tu hành thì chỉ làm những việc chân thật lợi ích chúng sanh. Có những người tu hành nhưng thường nói những đạo lý cao xa, nói những cảnh giới vọng tưởng. Thí dụ có người nói, tương lai, khi Phật Di

Lạc thị hiện xuống thế gian, người nào đi theo họ thì sẽ được tham dự pháp hội Long Hoa. Việc này là không thể xảy ra vì hàng tỷ năm nữa Phật Di Lặc mới thị hiện, trong thời gian đó chúng sinh chúng ta sẽ sinh tử luân hồi muôn vạn kiếp nữa.

Có người nói, khi ở với tôi, họ cảm thấy thời gian rất dài, vì một ngày của tôi bắt đầu từ 3 giờ sáng đến 9 giờ tối. Tôi luôn cảm thấy thời gian một ngày không đủ để tôi làm việc, tôi vừa bắt đầu làm việc thì đã đến giờ ăn cơm trưa. Buổi chiều, tôi vừa làm một chút thì đã đến thời gian nghỉ. Chiều hôm qua, lúc 3 giờ chiều, tôi nhắc mọi người phải làm việc một cách nhanh chóng để buổi tối kịp giờ vào học. Nếu chúng ta ngủ đến bảy giờ sáng, ngủ trưa khoảng hai giờ thì thời gian của chúng ta sẽ trôi qua rất nhanh. Những người đi theo tôi luôn làm những việc cụ thể, chân thật lợi ích cho mọi người. Nhiều người cho rằng, chúng tôi làm nhiều việc như vậy thì sẽ rất cực khổ!

Hôm trước, tôi gặp một người, trước đây họ từng tham gia lớp học buổi sáng nhưng họ cảm thấy khổ khi phải thức dậy sớm, phải làm nhiều việc vì chúng sanh nên họ đã bỏ học Phật, bỏ học văn hóa truyền thống. Hiện tại, hằng ngày họ chỉ làm những việc để được người khác khen tặng. Người tu hành có lực, không nói những việc viễn vông mà thật nói, thật làm.

Hôm qua, khi xe tải mang 5 tấn phân đến, chúng tôi phải gom phân lại gọn thành đống để ủ với trấu, đất. Tôi hỏi các học trò, khi dọn hàng tấn phân như vậy mọi người có cảm thấy ghê hay không. Hằng ngày, trong cơ thể chúng ta cũng có những chất thải như vậy. Trong mọi việc, chúng ta phải thật làm, làm một cách chu đáo, vẹn toàn, không làm trên hình thức. Chúng tôi đã xới đất, gieo hạt, che phủ các luống rau bằng rơm, nếu muốn cây phát triển xanh tốt thì chúng ta phải giữ ẩm cho đất. Tôi làm mà không cảm thấy mệt, tôi luôn cảm thấy thời gian trôi qua rất nhanh. Những người lười biếng, nhếch nhác mà ở với tôi thì sẽ luôn cảm thấy thời gian rất dài. Thời gian vô cùng quý giá, chúng ta phải dùng thời gian mình còn khỏe để làm những việc tích công, bồi đức. Nếu chúng ta nhếch nhác, lười biếng thì thời gian sẽ trôi qua rất nhanh, chúng ta sẽ không kịp làm những việc ý nghĩa cho thế gian.

Hòa Thượng nói: ***“Chúng ta học Phật, then chốt, quan trọng chính là phải thay đổi chính mình”***. Chúng ta phải thay đổi tâm tư lợi của mình. Tâm tư lợi là

tâm sợ khó, sợ khổ, sợ lố, sợ thua, sợ thiệt thòi, tâm ảo danh, ảo vọng. Trước đây, có một người Thầy, ông thấy tôi dịch hai đĩa trong bộ **“Kinh Hoa Nghiêm”** rất hay nên bảo học trò đến đây tìm tôi. Khi người học trò biết tôi là Thầy Vọng Tây thì họ cảm thấy rất thất vọng. Họ tưởng tôi ở trong một ngôi biệt thự có bảo vệ, không nghĩ rằng tôi ở trong ngôi nhà nhỏ, mặc bộ quần áo cũ kỹ như vậy.

Hôm qua, khi tôi hót phân bò cùng mọi người, tôi nhắc mọi người đưa những hình ảnh này lên nhóm Zalo để mọi người nhìn thấy. Đây là lần đầu tiên tôi làm công việc này. Trước đây, tôi chỉ dùng phân khô, phân đã được đóng sẵn trong bao một cách sạch sẽ, giá chỉ khoảng 28.000đ / bao. Hôm qua, phân bò còn ướt, nhão. Mọi người nhìn thấy tôi làm một cách chủ động nên cũng cố gắng làm cùng. Tôi nói với học trò, đây là một việc rất quan trọng, công việc này sẽ trở thành một giáo án tuyệt vời. Sau này, khi các học trò của tôi giảng bài cho các con thì họ sẽ nói về một bài giảng rất sống động, đó là họ đã từng hót 5 tấn phân bò. Chúng ta nói muốn buông bỏ *“tự tư tự lợi”*, *“danh vọng lợi dưỡng”*, mà chúng ta không thật làm thì chúng ta dùng cách gì để buông bỏ?

Những người học trò của tôi nói, ngày nhỏ, họ đi học là để có thể được thay đổi vận mệnh, để không phải hót phân như Cha Mẹ, bây giờ họ làm Thầy giáo mà vẫn phải đi hót phân bò! Ngày trước, có một bác gọi tôi là *“Thầy Thầy”*, bác nói, bác gọi tôi như vậy vì tôi là Thầy của nhiều Thầy. *“Thầy Thầy”*, nghĩa là Thầy bình phương, Thầy bình phương mà vẫn đi hót phân! Khi chúng ta có trải nghiệm thực tế thì đó sẽ là những giáo trình, giáo án rất tuyệt vời. Tôi cũng không tưởng tượng là trong vòng hai ngày chúng tôi có thể làm được công việc như vậy, chúng tôi đã xới đất, rải phân, gieo hạt, đập rơm, tưới nước xong 13 luống rau.

Hòa Thượng nói: ***“Chúng ta thay đổi ý niệm “tự tư tự lợi”, “ảo danh, ảo vọng” và ý niệm “tham, sân, si, mạn” thì chúng ta mới có thể vì xã hội, vì cộng đồng, vì tất cả chúng sanh phục vụ”***. Nếu chúng ta không thay đổi ý niệm thì tất cả những việc làm của chúng ta đều là vì *“cái ta”*, *“cái của ta”*, không phải là vì tất cả chúng sanh.

Hòa Thượng nói: ***“Tu hành chính là chúng ta thay đổi chính mình. Nghiệp chướng của mỗi chúng ta đều rất nặng. Chúng ta đều muốn thay đổi nghiệp chướng nhưng tại sao nghiệp chướng không thể tiêu trừ mà ngày càng thêm***

lớn?”. Chúng ta không chuyển đổi những tập khí xấu ác mà vẫn chìm trong ý niệm tư lợi thì không thể tiêu trừ nghiệp chướng.

Hòa Thượng nói: ***“Có những người làm sai mà không thừa nhận, thậm chí đổ lỗi, đùn đẩy trách nhiệm cho người khác. Đây là những người kiên cố chấp trước, những người này rất đáng thương! Trên Kinh gọi những người này là “Nhất xiển đề”, nghĩa là người đã đoạn thiện căn. Những người đã đoạn mất đi thiện căn thì Phật đến cứu cũng không được”***. Mỗi chúng ta đều có tập khí này, có người tập khí nặng, có người tập khí nhẹ. Hôm trước, tôi xem một video, có ba đứa nhỏ đùa nghịch và vướng vào dây điện khiến nòi lấu bị đổ, người Cha gọi các con đến hỏi thì cả ba đứa trẻ đều dũng cảm nhận lỗi về mình. Chúng biết rằng việc nòi bị đổ đều có phần trách nhiệm của mình. Một đứa trẻ còn nhỏ mà đã dũng cảm nhận lỗi thì tương lai chúng có thể trở thành những nhà lãnh đạo. Anh hùng không phải là người chiến thắng ba quân mà là người làm sai mà biết sửa đổi. Người xưa nói: ***“Bất nhị quá”***, nghĩa là không phạm một lỗi đến lần thứ hai. Nếu chúng ta đã sai phạm một lần thì nhất định không để tái phạm lần thứ hai. Nhà Phật gọi đây là người giác ngộ hay người có thiện căn.

Hòa Thượng nói: ***“Tu hành chính là sửa lỗi. Người xưa nói: “Nhân phi Thánh Hiền, mặc năng vô quá”. Con người không phải là Thánh Hiền không ai là không có lỗi. Người biết chính mình có lỗi, chân thật chịu sửa lỗi là người có thiện căn”***. Người chân thật biết sửa lỗi thì chắc chắn sẽ ngày càng tốt hơn, họ sẽ từ phạm phu trở thành Thánh. Người không biết thay đổi, sửa lỗi thì không thể bước ra khỏi cảnh giới phạm phu.

Hòa Thượng nói: ***“Có người hỏi tôi, khai ngộ là gì. Hai chữ này thật ra rất đơn giản. Thế nào gọi là khai ngộ? Bạn biết mình có lỗi làm thì chính là bạn đã khai ngộ. Người không biết chính mình có lỗi là người mê, người biết chính mình có lỗi là người ngộ. Chúng ta ngày ngày phản tỉnh, kiểm điểm, biết chính mình có lỗi làm thì chúng ta ngày ngày đang giác ngộ. Chúng ta phải tích tiểu ngộ thành đại ngộ, tích đại ngộ thành đại triệt, đại ngộ. Nếu chúng ta không biết chính mình có lỗi làm vậy thì không thể ngộ”***.

Chúng ta phải nhìn thấy rõ tập khí của chính mình. Tôi nói với những người học trò, tôi cũng giống như các chú, khi bắt đầu làm, tập khí của tôi cũng trời dấy, tôi cũng nghĩ là việc này không biết làm khi nào mới xong, nếu làm xong sẽ rất

mệt. Khi những tập khí này khởi lên thì chúng ta không cần quan tâm, chúng ta chỉ cần miệt mài làm. Cuối cùng, chúng tôi luôn hoàn thành công việc chỉ sau một thời gian ngắn.

Một lần, khi chúng tôi đi làm cỏ ở một bờ cỏ rất dài, tôi tưởng rằng sẽ mất rất nhiều thời gian nhưng sau khi tập trung phát cỏ, tôi ngẩng đầu lên thì đã thấy làm xong khoảng 1/10; chúng tôi tiếp tục làm thì trong một buổi sáng đã xong. Nếu chúng ta miệt mài, tập trung làm, không để ý niệm lười biếng xen lẫn thì công việc sẽ xong một cách nhanh chóng. Hôm qua, trời nắng nóng như đổ lửa, ban đầu, tôi cũng nghĩ là chúng tôi làm không biết khi nào mới xong, nhưng chúng tôi miệt mài gieo hạt thì chưa đầy một giờ đã xong.

Tập khí lười biếng, nhếch nhác của chúng ta luôn thường hằng, chúng ta miệt mài làm thì sẽ thắng được tập khí của mình. Sau khi làm xong, chúng ta sẽ có được sự khích lệ, động viên rất lớn. Có những việc tưởng chừng rất khó khăn, tưởng chừng không làm được nhưng chúng ta đã làm được. Trong tu hành cũng vậy, có những việc mình tưởng chừng không thể làm được nhưng khi làm xong rồi thì lần sau chúng ta có được sự động viên. Do vậy, Hòa Thượng nói: **“Người không biết chính mình có lỗi lầm là người mê”**. Ngày ngày, những tập khí xấu ác của chúng ta đều đang khởi tác dụng, nếu chúng ta không nhận ra thì chúng ta sẽ tùy thuận theo nó. Thông thường, chúng ta mới làm một chút thì sẽ cảm thấy mệt, cảm thấy sợ chết và sẽ trốn tránh việc. Nếu chúng ta cho rằng mình không thể chết, chúng ta tiếp tục cố gắng thì cuối cùng công việc cũng sẽ xong.

Hòa Thượng nói: **“Người biết được lỗi lầm của mình chính là người giác ngộ. Chúng ta ngày ngày phản tỉnh thì chính là chúng ta ngày ngày giác ngộ. Chúng ta không biết lỗi lầm của mình, chính là không biết những tập khí xấu ác của mình vậy thì chúng ta tu hành cái gì? Người biết được lỗi lầm, lập tức có thể sửa đổi thì đây chính là tu hành. “Tu hành” là tu sửa lỗi của chính mình. Con người không thể không có lỗi lầm. Đẳng Giác Bồ Tát vẫn có lỗi lầm vì họ vẫn chưa phá được một phẩm sinh tướng vô minh. Bồ Tát vẫn ngày ngày kiểm điểm sửa lỗi lầm của mình huống hồ chúng ta là phàm phu. Nếu chúng ta không kiểm điểm, phản tỉnh lỗi thì chúng ta không thể tốt được”**. Bồ Tát Đẳng Giác chưa phá được một phẩm sinh tướng vô minh nên vẫn có lỗi lầm. Chúng ta ngày ngày phản tỉnh chính là ngày ngày giác ngộ. Nếu chúng ta không

phản tỉnh thì ngày ngày sẽ chìm đắm trong tập khí xấu ác. Chúng ta phản tỉnh, sửa đổi thì mới có thể tiêu nghiệp. Nếu chúng ta không phản tỉnh mà chìm đắm trong tập khí xấu ác thì ngày ngày chúng ta vẫn tạo nghiệp. Người biết lỗi lầm của chính mình là người giác ngộ. Người không biết lỗi của chính mình là người mê.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót.

Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!